

JĒKABS – PIEVĪLĒJS

Sabata pēcpusdienai

NEDĒĻAS PĒTĪJUMIEM:

1Moz 25:21–34, 1Moz 28:10–22, 1Moz 11:1–9, 1Moz 29:1–30, 1Moz 30:25–32.

ATMIŅAS PANTS:

“Tad Ēsavs sacīja: ‘Patiešām, viņa vārds ir Jēkabs, un viņš mani ir divi reizes pievīlis: viņš paņēma manu pirmdzimtību, un tagad viņš paņēmis manu svētību.’ Un tas teica: ‘Vai tev priekš manis vairs nav atlikusies nekāda svētība?’” (1Moz 27:36)

Tagad pāriesim pie Īzāka, brīnumbērna un apsolītās sēklas sentēva, ģimenes vēstures turpinājuma. Stāsts nesākas īpaši labi. Viņa dēla Jēkaba kļūdainais raksturs atklāsies sacensībā starp diviem brāļiem par pirmdzimtības tiesībām (1Moz 25:27–34) un beigās par tiesībām saņemt Īzāka svētību (1Moz 27. nodaļa).

Tā kā Jēkabs piekrāpa savu tēvu un nozaga svētības vecākajam brālim, viņam bija jābēg, lai glābtu dzīvību. Bēgot Dievs ar viņu satikās pie Bēteles (1Moz 28:10–22). No tā brīža krāpnieks Jēkabs pats piedzīvoja krāpšanas. Rāheles vietā, ko viņš mīlēja (1Moz 29. nod.), Jēkabam tika iedota vecākā meita Lea. Lai nopelnītu savas sievas, viņam bija jāstrādā 14 gadus.

Tomēr Jēkabs piedzīvoja arī Dieva svētības, jo trimdā viņam piedzima 12 dēli un Dievs vairoja viņa bagātību.

Tādējādi, lai arī ko vēl mēs saskatītu šajā stāstā, mēs skaidri redzam, kā Dievs piepilda Savus derības apsolījumus šādā vai tādā veidā, neskatoties uz to, cik bieži Viņa ļaudis cieš neveiksmi.

Iepazīsties ar šīs nedēļas tēmu, lai sagatavotos Bībeles izpētei 28. maijā.

Jēkabs un Ēsavs

Izlasi 1Moz 25:21–34. Salīdzini Jēkaba un Ēsava personības. Kādas īpašības Jēkabam piemīt, lai viņš būtu Īzāka svētības cienīgs? _____

Mēs redzam, ka jau no mātes miesām Jēkabs un Ēsavs ir atšķirīgi un cīnās viens ar otru. Ēsavs ir aprakstīts kā izveicīgs mednieks, turpretī Jēkabs ir klusas dabas cilvēks, kas sēž teltī un meditē. Ebreju vārds “tam”, kas tulkots kā “kluss”, ir tas pats vārds, kas attiecināts uz Ījabu un Noa. Ījaba gadījumā tas tulkots kā “sirdsskaidrs” (Īj 8:20) un Noa gadījumā kā “bezvainīgs” (1Moz 6:9).

Šī raksturu atšķirība atklājas vēlāk viņu dzīvē (1Moz 27:1–28:5). Kad Ēsavs atnāk mājās noguris un izsalcis, Jēkabs gatavo viņam lēcas. Ēsavam fiziskā ēdiena bauda (1Moz 25:31) ir svarīgāka nekā nākotnes svētība saistībā ar viņa pirmdzimtību (salīdzini ar Ebr 12:16, 17).

“Ābrahāmam dotie un viņa dēlam apstiprinātie apsolījumi bija Īzāka un Rebekas dzīves mērķis. Šos apsolījumus zināja arī Ēsavs un Jēkabs. Pirmdzimtā tiesības viņi bija mācīti uzskatīt par ļoti svarīgu un labu lietu, jo tās mantojumā deva ne tikai laicīgas bagātības, bet arī garīgas priekšrocības. To saņēmejs savā ģimenē kļuva par priesteri, un no viņa pēcnācējiem bija jānāk pasaules Glābējam.” (Elena Vaita “Sentēvi un pravieši” 177. lpp.)

Atšķirībā no Ēsava Jēkabam svarīga ir garīgā svētība nākotnē. Vēlāk, mātes mudiņš (sk. 1Moz 27. nod.), Jēkabs atklāti un ar nolūku piekrāpj savu tēvu, pat izmantojot “Kunga, sava Dieva” vārdu (1Moz 27:20). Viņš izdara šausmīgo krāpšanu, gribēdams panākt kaut ko labu.

Sekas bija traģiskas, pievienojot vēl vienu jaunu grūtību jau tā disfunkcionālā ģimenē. *Jēkabs gribēja kaut ko labu, kaut ko vērtīgu, un tas bija apbrīnas vērts (īpaši salīdzinot ar viņa brāļa attieksmi), bet, lai to iegūtu, viņš izmantoja krāpšanu un melus. Kā mēs varam izvairīties no iekrišanas līdzīgā slazdā, darot sliktu, lai varētu notikt kas “labs”?*

Jēkaba kāpnes

Tiklīdz Ēsavs uzzināja, ka Jēkabs ir saņēmis tēva svētību, viņš saprata, ka brālis viņu ir piekrāpis un pievīlis (1Moz 27:36), un viņš gribēja viņu nogalināt (1Moz 27:42). Rebeka bija nobažījusies un gribēja novērst šo noziegumu, jo tas būs liktenīgs abiem dēliem (1Moz 27:45). Un tā, ar Īzāka atbalstu (1Moz 28:5), viņa mudina Jēkabu bēgt pie viņas ģimenes (1Moz 27:43). Ceļā Jēkabs sapnī satiek Dievu – vietā, ko viņš pēc tam nosauc par Bēтели, “Dieva namu”, un šeit dod zvērestu.

Izlasi 1Moz 28:10–22. Salīdzini ar 1Moz 11:1–9. Ar ko Bētele atšķiras no Bābeles? Kādu mācību par mūsu attiecībām ar Dievu mēs varam gūt no Jēkaba pieredzes Bētelē salīdzinājumā ar to, kas notika Bābelē? _____

Šajā sapnī Jēkabs redz īpašas kāpnes, kas ir savienotas ar Dievu. Tas pats ebreju darbības vārds “natsav” ir izmantots, lai apzīmētu kāpnes, kas tiek “uzslietas” (1Moz 28:12), un Kungu, kas “stāv” (1Moz 28:13), it kā Kungs un kāpnes būtu viens un tas pats.

Kāpnes ir saistītas ar mēģinājumu Bābelē aizsniegt debesis. Līdzīgi Bābeles tornim kāpnes sniedzas līdz “debesu durvīm”. Bet, ja Bābeles tornis aino cilvēka pūles uzkāpt augšā un aizsniegt Dievu, tad Bēteles kāpnes uzsver, ka pieeja pie Dieva iespējama tikai tad, ja Dievs nāk pie mums, nevis ar cilvēku pūlēm.

Runājot par “akmeni”, uz kura Jēkabs bija uzlicis galvu, kad viņam bija šis sapnis, tas kļūst par “beth-El”, “Dieva nama” simbolu (1Moz 28:17; salīdzini ar 1Moz 28:22), kas norāda uz templi, svētnīcu, Dieva glābjošās aktivitātes centru.

Tomēr Jēkabs savu pielūgsmi un apbrīnu par notikušo neierobežo ar garīgām pārdomām. Tas ir, viņš gribēja atbildēt konkrētos, taustāmos veidos. Tāpēc Jēkabs nolemj “dot desmito” Dievam, nevis lai iegūtu Dieva svētības, bet lai pateicībā atsauktos uz Dieva dāvanu, kas viņam jau ir dota. Šeit mēs atkal redzam, ka ideja par desmito tiesu ir radusies ilgi pirms Israēla tautas rašanās.

Izlasi vēlreiz 1Moz 28:11. “Desmitais” tiek ņemts no “visa, ko Dievs man dos” (1Moz 28:22). Kādu svarīgu domu mēs varam paņemt no tā, ko Jēkabs šeit saka par desmito un kas tas ir? _____

Krāpnieks piekrāpts

Izlasi 1Moz 29:1–30. Kā un kāpēc Dievs pieļauj Lābana krāpšanu? Kādu mācību Jēkabs apguva? _____

Pirmais, ko Jēkabs redz, kad viņš ierodas galamērķī, ir akmens, kas, iespējams, ir netiešs mājiens atcerēties akmeni Bētelē, kas nozīmēja Dieva klātbūtni (1Moz 28:18, 19). Tieši šis akmens deva Jēkabam iespēju parunāties ar Rahēli. Kad Jēkabs dzirdēja no ganiem, ka Rahēle nāk ar savām avīm tās dzirdīt, viņš aicina ganus novelt akmeni. Viņi atsakās, kas dod Jēkabam iespēju darīt to pašam, līdz ar to viņam bija iespēja iepazīties ar Rahēli (1Moz 29:11).

Rahēle aizskrien pie savas ģimenes. Pirmais kontakts starp Jēkabu un Rahēli bija produktīvs – “Jēkabs iemīlēja Rahēli” (1Moz 29:18) tik ļoti, ka septiņi gadi, ko viņš strādāja Lābana labā, lai iegūtu Rahēli, viņam likās kā “dažas dienas” (1Moz 29:20).

Tomēr pēc šiem septiņiem gadiem Jēkabs tika piekrāpts. Kāzu naktī viņš savā gultā atrod Leu, vecāko māsu, nevis Rahēli. Izmantojot savā labā svētku kņadu un Jēkaba spēcīgās emocijas un ievainojamību, Lābanam šis triks izdevās. Interesanti, ka Jēkabs izmanto tā paša vārda “piekrāpt” sakni (1Moz 29:25), ko bija izmantojis Īzāks, lai raksturotu Jēkaba uzvedību pret tēvu un brāli (1Moz 27:35).

Ievērojiet, ka tāda pati domāšana ir iekļauta arī “lex talionis” (“atriebības likums”) “aci pret aci, zobu pret zobu” (2Moz 21:24; salīdzini ar 1Moz 9:6), kas spiež vainīgo identificēt sevi ar savu upuri, lai viņš piedzīvo to, ko ir piedzīvojis upuris. Ko Jēkabs izdarīja kādam citam, tagad tiek izdarīts viņam.

Tagad Jēkabs saprot, ko nozīmē būt krāpšanas upurim. Ironiski, ka Dievs māca Jēkabam par viņa paša krāpšanu ar Lābana krāpšanas palīdzību. Lai gan Jēkabs kā “krāpnieks” (1Moz 27:12) labi zina, ko nozīmē krāpšana, viņš ir pārsteigts par to, ka ir krāpšanas upuris. Tāpēc viņš uzdod jautājumu: “Kāpēc tu mani esi piekrāpis?” (1Moz 29:25), kas parāda, ka viņš zina – krāpt ir slikti.

Lai gan Jēkabs bija krāpnieks, viņš pats arī tika piekrāpts. Kā mēs varam mācīties uzticēties Dievam, kad neredzam notiekam pēc “taisnības”, kad ļaundari viegli tiek cauri, vai arī kad mūsu acu priekšā cieš nevainīgi cilvēki? _____

Ģimenes svētība

Jēkabam pēdējie septiņi gadi trimdā bija nasta, tomēr tie bija arī visauglīgākie gadi. Jēkabs kļuva par tēvu 11 no 12 bērniem, kas kļuš par Dieva tautas sentēviem.

Šī daļa ir Jēkaba stāsta centrs (1Moz 25:19–35:26), un tas sākas un beidzas ar atslēgfrāzi: Dievs “atvēra klēpi” attiecībā uz Lea (1Moz 29:31) un Rahēli (1Moz 30:22). Katru reizi šim apgalvojumam seko dzimšana, pierādījums, ka šie bērni bija Dieva brīnumpilnās rīcības rezultāts.

Izlasi 1Moz 29:31–30:22. Kā mums šodien saprast, ko nozīmē šeit aprakstītais? _____

Dievs atvēra Leas klēpi, un viņai piedzima dēls Rūbens, kura vārds satur darbības vārdu “ra’ah”, kas nozīmē “redzēt”. Tā kā Dievs “redzēja”, ka Jēkabs viņu nemīlēja (1Moz 29:31), šis bērns bija viņai kompensācija par sāpēm un ciešanām.

Savam otrajam dēlam viņa dod vārdu Simeons, kas satur darbības vārdu “šama”, “dzirdēt”, jo Dievs bija “dzirdējis” (“šama”) viņas sāpju dziļumu un pazemojumu, tāpēc Viņam bija viņas žēl, tāpat kā Viņš uzklausa Hagaras pārestību (1Moz 29:33).

Leas dēls Simeons arī atgādina Hagaras dēlu Ismaēlu, kas nozīmē “Dievs uzklausa” (sk. 1Moz 16:11). Kad Leai piedzimst viņas pēdējais dēls, viņa nosauc to par Jūdu, kas nozīmē “slava”. Lea vairs neatsaucas uz savu sāpi vai pat svētību. Viņa vienkārši pievēršas Dievam un slavē Viņu par Viņa žēlastību.

Dīvaini, ka tikai tad, kad Leai vairs nevar būt bērnu, Dievs “atceras” Rahēli un atver Rahēles klēpi (1Moz 30:22). Rahēle, mīļotā sieva, bija gaidījusi septiņus gadus pēc laulībām un 14 gadus kopš saderināšanās ar Jēkabu, līdz piedzima viņas pirmais dēls (1Moz 28:18, 27; salīdzini ar 1Moz 30:25). Viņa dod viņam vārdu “Jāzeps”, kas nozīmē, ka Dievs “ir atņēmis (“asaf”) viņas kaunu” un “lai pieliek vēl vienu dēlu” (1Moz 30:23, 24). Lai arī cik nepareiza bija kāda rīcība, Dievs tik un tā spēja to izmantot, lai radītu tautu no Ābrahāma sēklas, pat ja Viņš nepareizo rīcību nepiedeva.

Kādos veidos šis stāsts atklāj, ka Dieva nodoms debesīs un virs zemes tiks piepildīts, neskatoties uz cilvēku vājībām un kļūdām? _____

Jēkabs dodas prom

Šajā stāstā Jēkabs, kas bija piekrāpis savu tēvu un brāli, lai iegūtu pirmdzimtā tiesības, un kas bija nozadzis svētību, ko Īzāks bija paredzējis dot savam vecākajam dēlam, vienalga paliek miermīlīgs pret Lābanu un uzticīgi viņam kalpo. Jēkabs zina, ka sievastēvs viņu ir piekrāpis, un tomēr viņš neturēja aizvainojumu savā sirdī, lai arī cik grūti saprast Jēkaba pasīvo rīcību, ja pārdomājam viņa temperamentu. Jēkabs varēja sacelties vai vismaz pretoties Lābanam, vai kaulēties ar viņu. Bet viņš to nedara. Viņš dara to, ko Lābans viņam liek, lai arī cik tas bija negodīgi.

Tomēr tad, kad piedzimst Rahēles pirmais dēls Jāzeps, Jēkabs beidzot ir sasniedzis četrpadsmito savas kalpošanas gadu (1Moz 30:26) un tagad domā par Lābana atstāšanu, lai atgrieztos Apsolītajā zemē. Bet Jēkabs ir nobažījies par “sava nama” apgādāšanu (1Moz 30:30).

Izlasi 1Moz 30:25–32. Kas šeit notiek, un kā Jēkabs spriež? Ko atbild Lābans? _____

Jēkabam, kas bija atstājis mājas, lai atrastu sievu, tas bija garš apkārtceļš. Iespējams, ka sākotnējais nodoms nebija būt tik ilgi prom no dzimtenes, bet notikumi neļāva viņam atgriezties agrāk. Tagad ir laiks doties mājās, un viņš atgriezīsies kopā ar ģimeni.

Kāpēc Jēkabs tomēr nepamet Lābanu agrāk? Jēkaba netipiskā piekāpība liek domāt, ka Jēkabs varbūt ir mainījies; viņš ir sapratis ticības mācību. Tas ir, Jēkabs gaidīja Dieva signālu iet. Tikai tad, kad Dievs viņu uzrunā, Jēkabs nolemj doties.

Dievs atklāj Sevi Jēkabam kā “Bēteles Dievu” un pavēl viņam atstāt Lābana namu, lai atgrieztos “savā dzimtenē” (1Moz 31:13), – ar tiem pašiem vārdiem, ko Dievs izmantoja, lai aicinātu Ābrāmu atstāt “savu dzimteni” (1Moz 12:1).

To, ka bija laiks iet, viņam palīdzēja ieraudzīt arī Lābana dēlu un paša Lābana attieksme (sk. 1Moz 31:1, 2). “Jēkabs jau sen būtu atstājis blēdīgo radnieku, ja vien nebaidītos sastapties ar Ēsavu. Bet tagad viņš saprata, ka briesmas draud arī no Lābana dēliem, kas viņa īpašumu uzskatīja par savu un varēja to paņemt ar varu.” (Elena Vaita “Sentēvi un pravieši” 193. lpp.)

Tāpēc viņš ar savu ģimeni un īpašumiem devās prom, iesākot nākamo fāzi lielajā sāgā par Dieva derības ļaudīm.

TĀLĀKIEM PĒTĪJUMIEM:

Dievs izvēlējās Jēkabu ne tāpēc, ka viņš to bija pelnījis, bet Savas žēlastības dēļ. Un tomēr Jēkabs smagi strādāja, cenšoties nopelnīt žēlastību, kas pats par sevi ir pret-runīgi. Ja viņš to nopelnītu, tad tā nebūtu žēlastība, tie būtu darbi (sk. Rm 4:1–5), kas ir pretrunā evaņģēlijam. Tikai vēlāk Jēkabs sāka saprast Dieva žēlastības nozīmi un ko nozīmē uzticēties Dievam, dzīvot ticībā un būt pilnīgi atkarīgam no Kunga. Jēkaba pieredze satur daudz svarīgu mācību godkārigam cilvēkam: necenties sevi paaugstināt uz citu cilvēku rēķina.

“Jēkabs domāja iegūt pirmdzimtā tiesības ar krāpšanas palīdzību, bet viņš piedzīvoja vilšanos. Viņš domāja, ka bija visu zaudējis, saikni ar Dievu, mājas un visu, un, lūk, kur viņš bija – vīlies bēglis. Ko darīja Dievs? Dievs uzlūkoja viņu bezcerīgajā stāvoklī, Viņš redzēja viņa vilšanos un redzēja materiālu, kas pienesīs Dievam godu. Tiklīdz Viņš ieraudzīja viņa stāvokli, Viņš parādīja noslēpumainās kāpnēs, kas aino Jēzu Kristu. Lūk, cilvēks, kas bija zaudējis visu saikni ar Dievu, un debesu Dievs skatījās uz viņu un piekrita tam, ka Kristus savieno bezdibeni, ko radījis grēks. Mēs būtu varējuši teikt: es ilgojos pēc debesīm, bet kā lai es tās sasniedzu? Es neredzu ceļu. Tieši tā domāja Jēkabs, un Dievs parādīja viņam vīziju ar kāpnēm, kas savieno zemi ar debesīm, ar Jēzu Kristu. Cilvēks pa tām var uzkāpt, jo tās balstās uz zemes, bet gals sniedzas debesīs.” (Elenas Vaitas komentārs “The SDA Bible Commentary” 1. sēj., 1095. lpp.)

JAUTĀJUMI PĀRRUNĀM:

1. Pārdomājiet šo cilvēku raksturus (Īzāks, Rebeka, Jēkabs, Ēsavs, Lābans, Rahēle, Lea), ko mēs par tiem zinām no svētās vēstures ziņojumiem. Pārdomājiet visus melus un krāpšanu. Ko tas māca mums par cilvēka dabu un Dieva žēlastību?
2. Lasot stāstu par Jēkabu, kādus pierādījumus mēs varam atrast, ka ar laiku viņa raksturs nobrieda un piedzīvoja izaugsmi?
3. Kā mēs kā septītās dienas adventisti varam būt briesmās, ja mums pret pirmdzimtību ir tāda pati attieksme kā Ēsavam? Tas ir, kā mēs varam būt droši, ka nekad nepārstāsim mīlēt un novērtēt visu gaismu, ko Dievs mums ir devis?